

ENHET
Enheten för Ekonomisk politik
HANDLÄGGARE
Anna Almqvist

DATUM
2021-10-25
ERT DATUM
2021-07-12

DIARIENUMMER
20210244
ER REFERENS
Fi2021/02553

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

LOs yttrande angående remiss av Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen SOU 2021 nr 55

Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO anser att förenklingspotentialen med förslaget är oklar.
- LO anser inte att det är önskvärt att införa ett system som uppenbart ökar möjligheterna till skatteplanering för höginkomsttagare. Det går också att ifrågasätta poängen med att införa ett förslag som är skattemässigt ogynnsamt för stora delar av målgruppen.
- LO ser inte gigeconomins utveckling som ett rimligt motiv för att införa ett frivilligt system med schabloniserad inkomstbeskattning. LO anser att mycket av komplexiteten som är förknippad med gigarbete går att lösa inom befintliga system.
- Ett grundläggande problem med plattformsföretagens affärsmodeller är att (de flesta av) dessa företag inte tagit på sig ett arbetsgivaransvar. Att skattereglerna kan uppfattas som otydliga för en del transaktioner inom gigeconomien beror ofta på att många gigarbetare överhuvudtaget inte borde anses vara uppdragstagare. LO ifrågasätter grundtanken med att genom särlösningar försöka främja denna affärsmodell.
- LO förordar att skattesystemet ses över i sin helhet. Det är hög tid för en sammanhållen skattereform för ett mer rättvist skattesystem, som bättre bidrar till att utjämna skillnader i ekonomiska resurser och till att finansiera behoven i välfärden.
- Mot bakgrund av synpunkterna ovan avstyrker LO förslaget om mikroföretagarkonto för schabloniserad inkomstbeskattning av små företag.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

Inledning

Utredningen har haft i direktiv att lämna förslag på ett frivilligt system med schabloniserad inkomstbeskattning för små enskilda näringsidkare. Syftet är enligt direktivet att genom förenklade skatteregler underlätta och främja egenföretagande. Utredaren lämnar ett förslag på utformning av ett sådant frivilligt system i form av en kontobaserad modell där inbetalningar till kontot beskattas automatiskt. Kontona kallas i utredningen mikroföretagarkonto.

Oklar förenklingspotential med förslaget

Utredarens egen bedömning är att förenklingsarna för enskilda näringsidkare inte kommer att bli betydande med systemet som föreslås eftersom den som beskattas genom det föreslagna mikroföretagarkontot ändå måste redovisa och betala mervärdesskatt samt upprätta bokföring och redovisning enligt nuvarande regler. Utredaren avråder därför från att införa förslaget om dessa regelverk behålls oförändrade.

LO anser att förenklingspotentialen med ett parallellt frivilligt system med schabloniserad inkomstbeskattning är tveksam oavsett eventuella förändringar av regelverket för mervärdesskatt samt av bokförings- och redovisningsreglerna. Förslaget innebär stora avsteg från etablerade beskattningsprinciper. Ett parallellt frivilligt system ökar komplexiteten i skattesystemet som helhet och innebär att den enskilda kommer att behöva sätta sig in i och jämföra två olika system.

Huruvida det föreslagna systemet är gynnsamt för den enskilda beror bland annat på hans inkomstnivå, på huruvida verksamheten som hen bedriver är momspliktig, på om hen har utgifter kopplade till verksamheten, på vilken kommunal skattesats som råder där hen är bosatt, samt på om hen studerar med studiemedel och sidoinkomsten är av storleksordningen att den kan leda till att studiemedlet påverkas. Övervägandena skulle bli många för den enskilde.

Förslaget är skattemässigt gynnsamt för höginkomsttagare men ofördelaktigt för många med låga inkomster

Beskattningen i det föreslagna frivilliga systemet bestäms utan hänsyn till den enskildes övriga inkomster. Skatteuttaget på inkomster som beskattas genom ett mikroföretagarkonto kan därför för den enskilda bli antingen större eller mindre än vid konventionell beskattning.

Generellt innebär förslaget att systemet är ofördelaktigt vid låga inkomster är medan det vid höga inkomster kan vara mycket gynnsamt, vilket också framkommer i utredningens konsekvensanalys. Det föreslagna systemet skulle bli särskilt förmånligt för många kontohavare som har totala inkomster över gränsen för statlig inkomstskatt. I många fall blir systemet mer ogynnsamt för personer med låga inkomster än vad som framkommer i utredningens konsekvensanalys eftersom denna baseras på en situation där

kontohavaren har endast låga utgifter kopplade till verksamheten och låg eller ingen mervärdesskatt.¹

LO anser att ett system med mikroföretagarkonton skulle göra skattesystemet mer orättvist. Det är inte önskvärt att införa ett system som uppenbart ökar möjligheterna till skatteplanering för höginkomsttagare.² Det går också att ifrågasätta poängen med att införa ett förslag som är skattemässigt ogynnsamt för stora delar av den potentiella målgruppen.

Gigekonomin utveckling är inget rimligt motiv för att införa ett frivilligt system med schabloniserad inkomstbeskattning

Delningsekonomin utveckling lyfts i kommittédirektivet till utredningen som ett motiv till att införa ett frivilligt system med schabloniserad inkomstbeskattning. Det framhålls att utförarna inom delningsekonomin ofta är oerfarna när det kommer till att deklarerat inkomster och bedriva verksamhet samt att skattereglerna uppfattas som komplicerade att använda för flera av den sortens transaktioner som kännetecknar delningsekonomin.

I utredningen påpekas att det främst är inom den del av ekonomin som brukar kallas gigekonomin (vilken utgörs av försäljning av tjänster i form av kortare uppdrag) som skattereglerna kan uppfattas som otydliga. Det kan exempelvis vara svårt att avgöra om inkomster bör tas upp som inkomst av tjänst eller näringsverksamhet, eller att avgöra vem som ska betala eventuella sociala avgifter. Detta är ett problem som LO länge påtalat. LO delar uppfattningen att det ska vara lätt att göra rätt för personer som jobbar inom gigekonomin.

Ett grundläggande problem med plattformsföretagens affärsmodeller är att (de flesta av) dessa företag inte tagit på sig ett arbetsgivaransvar. Företagen hävdar i stället att de endast förmedlar kontakten mellan köpare och säljare av en tjänst. Detta är ett utbrett problem som nu också adresserats av EU-kommissionen.³ LO anser att bedömningen om ett arbetsrättsligt förhållande föreligger måste göras utifrån nationell arbetsrätt, och från fall till fall. Dock konstateras i ett flertal domstolsbeslut från olika europeiska länder att plattformsföretagen många gånger är arbetsgivare rent arbetsrättsligt.

¹ TCOs skattepolitiska expert Karin Pilsäter som varit expert i utredningen lyfter även detta i sitt särskilda yttrande. Vi delar hennes bild att "För den anvisade målgruppen är det dock få tänkbara tjänster som inte beskattas med full moms och i övrigt är lämpliga genom att inte några nämnvärda kostnader förknippade med verksamheten".

² I utredningen påpekas att en lågt satt omsättningsgräns på mikroföretagarkontona gör att den maximala skattesänkning som systemet kan medföra i det enskilda fallet inte blir allt för stor i kronor (även om den kan bli stor procentuellt sett). Samtidigt innebär en lågt satt omsättningsgräns att målgruppen för kontona blir mindre. I utredningen görs avvägningen att en lämplig omsättningsgräns för mikroföretagarkontona är 120 000kr. Detta är dock en nivå som innebär att systemet innebär en inte obetydlig skattefördel för vissa höginkomsttagare - även i kronor.

³ Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_656

Genom att fler som arbetar inom gigekonomin får en anställningsstatus kommer en stor del av problematiken som nu råder kring ansvarsfördelningen lösas. I grunden är problemet inte att skattesystemet för enskilda näringsidkare är för komplicerat utan otydligheten beror till del på att många gigarbetare överhuvudtaget inte borde anses vara uppdragstagare.

Att skattereglerna uppfattas som otydliga för gigarbete är beklagligt och bör självklart adresseras. LO anser dock att mycket av komplexiteten som är förknippad med gigarbete går att lösa inom befintliga system. Att skapa ett parallellt beskattningssystem för denna del av arbetsmarknaden är inte önskvärt.

I kommittédirektivet till utredningen lyfts vidare att utredaren ska analysera om ett system med frivillig schabloniserad inkomstbeskattning ”kan främja delningsekonomins utveckling”. Med tanke på att många plattformsföretag vägrar ta sitt arbetsgivaransvar, inkomsterna från uppdrag på många av plattformarna är långt från kollektivavtalsenliga och villkoren dåliga ifrågasätter LO hela grundtanken med att genom särlösningar försöka främja denna affärsmodell. Många av plattformsföretagen är också aktiva på redan befintliga, reglerade och konkurrensutsatta marknader där kollektivavtalade villkor och löner riskerar att utsättas för dumping genom företag som inte konkurrerar på lika villkor. Detta är en utveckling som LO starkt motsätter sig.

Behov av generell skattereform

Dagens skattesystem är fullt av avdragsmöjligheter, undantag och speciallösningar. Dessa riskerar undergräva skattesystemets legitimitet och tenderar att gynna resursstarka grupper samt bädda för skatteplanering. Skattesystemet behöver inte fler speciallösningar.

LO förordar att skattesystemet ses över i sin helhet. Det är hög tid för en sammanhållen skattereform för ett mer rättvist skattesystem, som bättre bidrar till att utjämna skillnader i ekonomiska resurser och finansiera behoven i välfärden.

Mot bakgrund av synpunkterna ovan avstyrker LO förslaget om mikroföretagarkonto för schabloniserad inkomstbeskattning av små företag.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Anna Almqvist
Handläggare